

Didactiek van de Hoop

Tim Favier – Leraaropleider en Onderzoeker – Universiteit Utrecht – t.t.favier@uu.nl

KLIMAATSTRESS

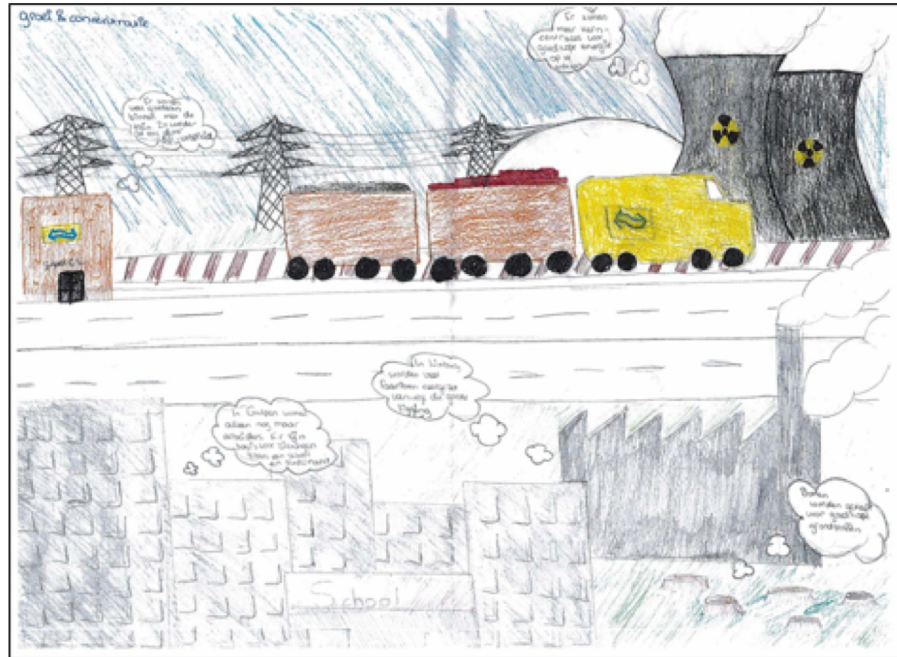


JONGEREN OVER DE TOEKOMST

Hoe moet ik nou weten wat er gaat
gebeuren?



JONGEREN OVER DE TOEKOMST



PEDAGOGIEK VAN DE HOOP



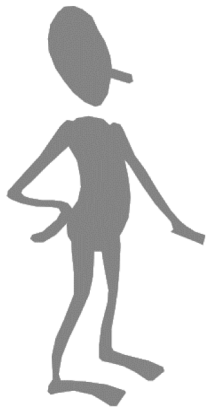
"Jongeren hebben hoop nodig"

Lea Dasberg (professor in pedagogiek)

WAT IS HOOP?

"Ik hoop dat het morgen mooi weer wordt"

"Ik hoop dat je snel beter wordt"

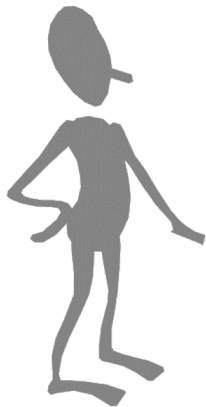


Dagelijks leven

WAT IS HOOP?

~~"Ik hoop dat mijn leven mooi weer wordt"~~

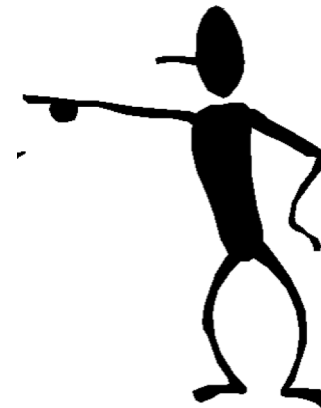
~~"Ik hoop dat mijn leven beter wordt"~~



Dagelijks leven

"Ik geloof dat een betere wereld mogelijk"

"Ik voel dat ik kan bijdragen aan een betere wereld"



Pedagogiek van de Hoop

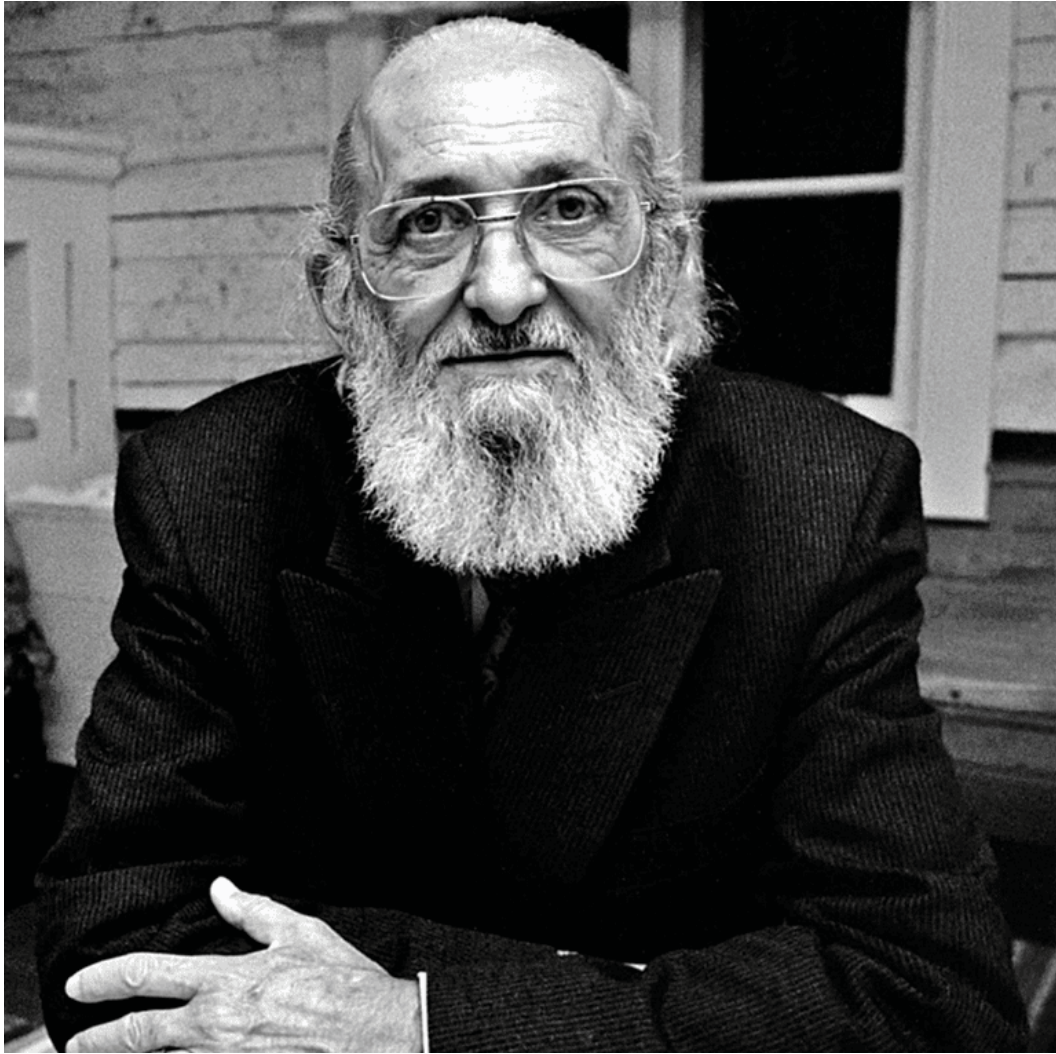
PEDAGOGIEK VAN DE HOOP



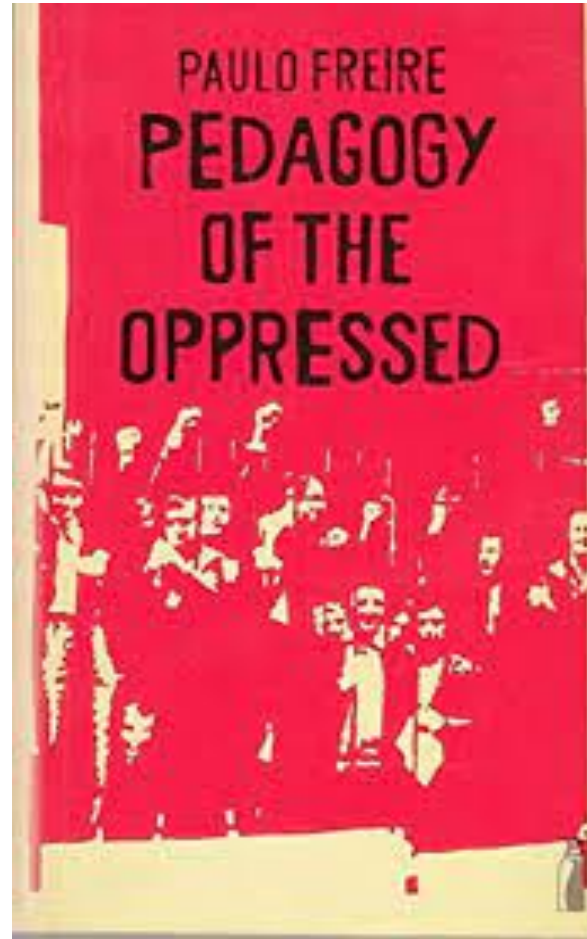
"We moeten realistische hoop stimuleren,
verankerd in kennis die we hebben om vraagstukken op te lossen"

Lea Dasberg (professor in pedagogiek)

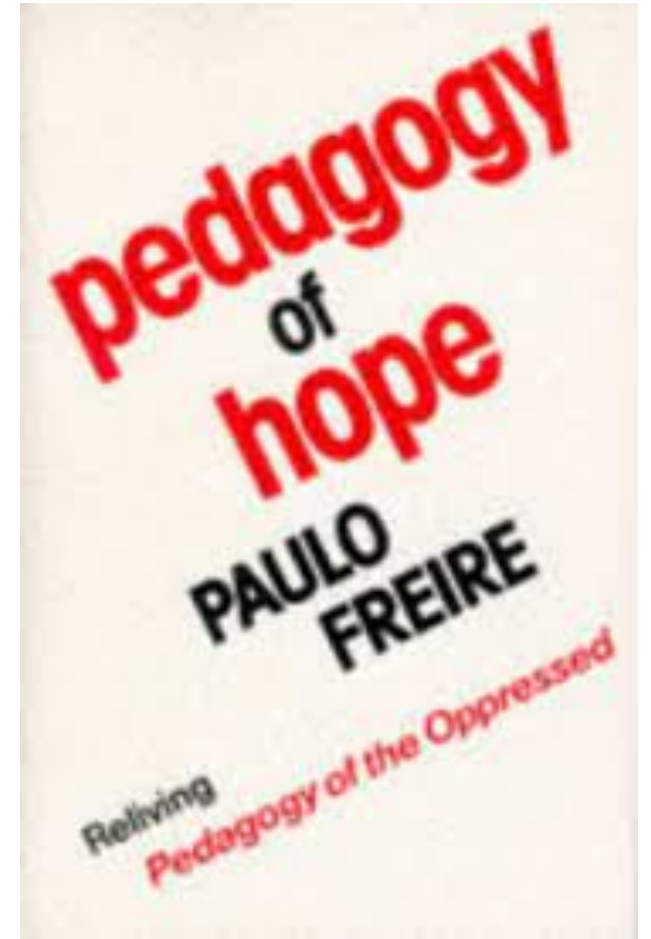
PEDAGOGIEK VAN DE HOOP



Paolo Freire (professor in pedagogiek en onderwijskunde)



1970



1994

HOE ZIT HET?

Info

Kennis

Attitude

Gedrag

Krantenartikelen
Videos
...

Kennis over ...

- oorzaken van CC
- gevolgen van CC
- bewijs voor CC
- werking van maatregelen
- toekomstscenario's
- ...

Overtuigingen t.a.v. ...

- het bestaan van CC
- risico's van CC
- betrouwbaarheid van klimaatonderzoek
- nut van maatregelen
- openheid/maakbaarheid van de toekomst
- ...

Daadwerkelijk uitvoeren van

- persoonlijke verduurzamingsmaatregelen
- acties voor systeemverandering
- ...

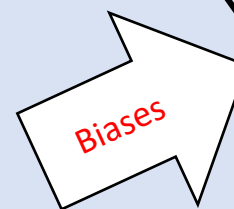


(behoefte aan)

Affectieve component

Gevoelens van

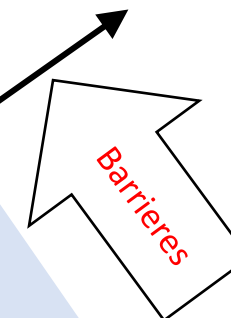
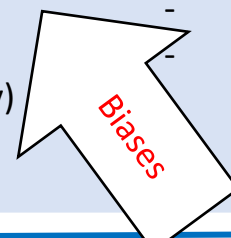
- bezorgdheid
- betrokkenheid
- verantwoordelijkheid
- vertrouwen in kunnen (efficacy)



Behaviourale component

Bereidheid tot

- persoonlijke verduurzamingsmaatregelen
- acties voor systeemverandering
- ...



DIDACTIEK VAN DE HOOP

Info

Kennis

Attitude

Gedrag

Krantenartikelen
Videos
...



Kennis over ...

- oorzaken van CC
- gevolgen van CC
- bewijs voor CC
- werking van maatregelen
- toekomstscenario's
- ...

(behoefte aan)

Affectieve component

Gevoelens van

- bezorgdheid
- betrokkenheid
- verantwoordelijkheid
- vertrouwen in kunnen (efficacy)

Overtuigingen t.a.v. ...

- het bestaan van CC
- risico's van CC
- betrouwbaarheid van klimaatonderzoek
- nut van maatregelen
- openheid/maakbaarheid van de toekomst
- ...

Biases

Behaviourale component

Bereidheid tot

- persoonlijke verduurzamingsmaatregelen
- acties voor systeemverandering
- ...

Biases

Daadwerkelijk uitvoeren van

- persoonlijke verduurzamingsmaatregelen
- acties voor systeemverandering
- ...

Barrières

DIDACTIEK VAN DE HOOP

Didactische principes

1. Bied scenario's aan die in de praktijk worden gebruikt.
2. Stimuleer betrokkenheid bij de eigen omgeving, zowel waardering voor de mooie elementen, als voor de actoren die zich hebben ingezet om de omgeving te verbeteren.
3. Terugblikken op het verleden, om te laten zien dat wat mensen belangrijk vinden is veranderd in de loop der tijd
4. Het verbeelden van verschillende toekomsten, en met name van gewenste toekomsten.
5. Ruimte bieden om te praten over gevoelens over de toekomst, en de biases en barrières.
6. Het benadrukken van positieve bijdragen aan de toekomst, wat leerlingen nu al doen.
7. Zichtbaar maken dat veel leerlingen dezelfde zorgen en dezelfde wensen hebben over de toekomst, en dezelfde acties zouden willen nemen.

WERKVORMEN

1. **Waar sta je?**
2. **Tijdslijnen voor Nederland**
3. **Dagboek van de toekomst**
4. **Museum van de toekomst**
5. **Reisgids van de toekomst**
6. **Game – Stad van de toekomst**

Werkvorm

“Waar sta je?”

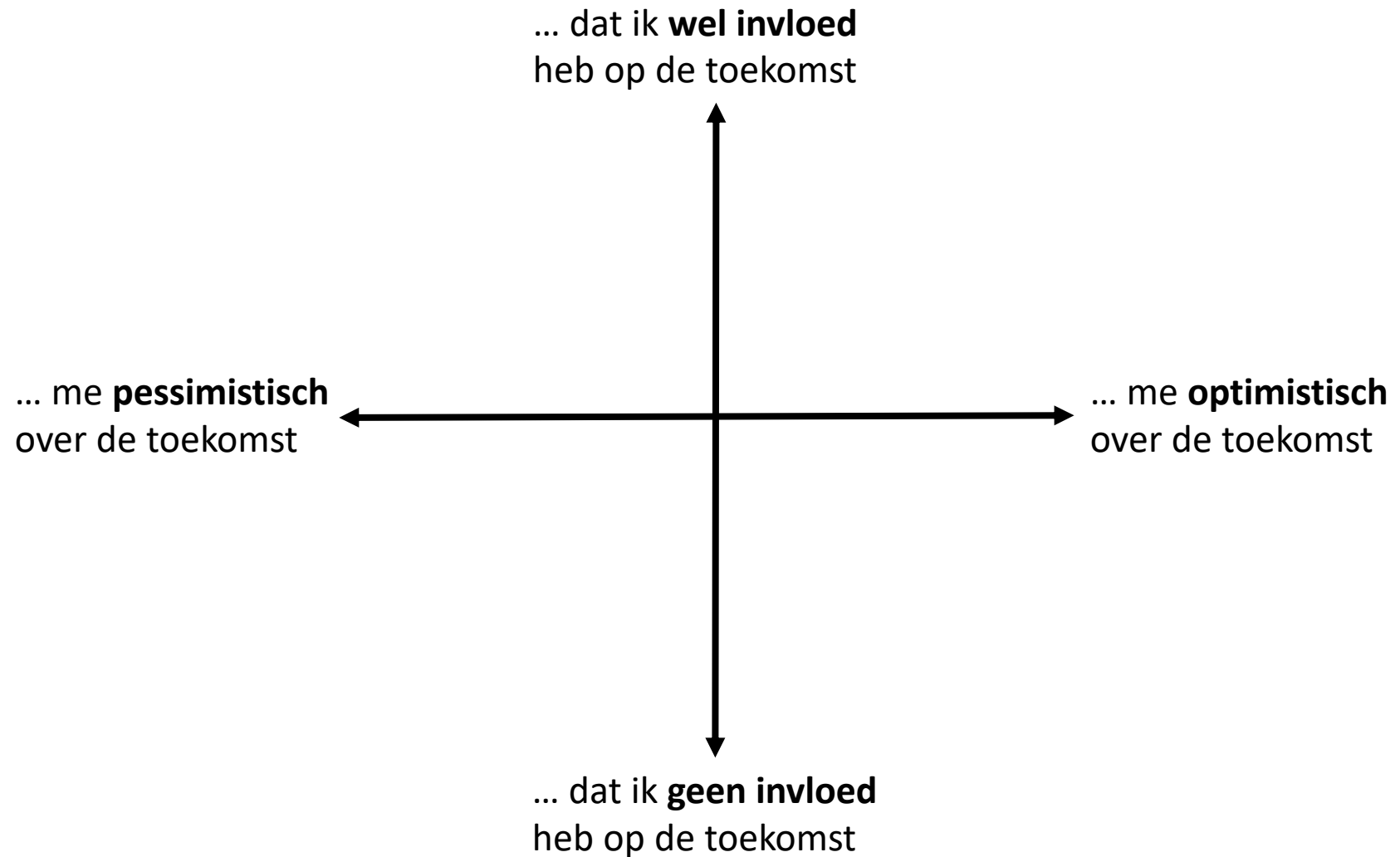
Als ik aan klimaatverandering denk, dan voel ik

... me **pessimistisch**
over de toekomst



... me **optimistisch**
over de toekomst

Als ik aan klimaatverandering denk, dan voel ik



Drie kwart Nederlanders maakt zich z...

cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/22/drie-kwart-nederl...

Centraal Bureau voor de Statistiek

Waar ben je naar op zoek?

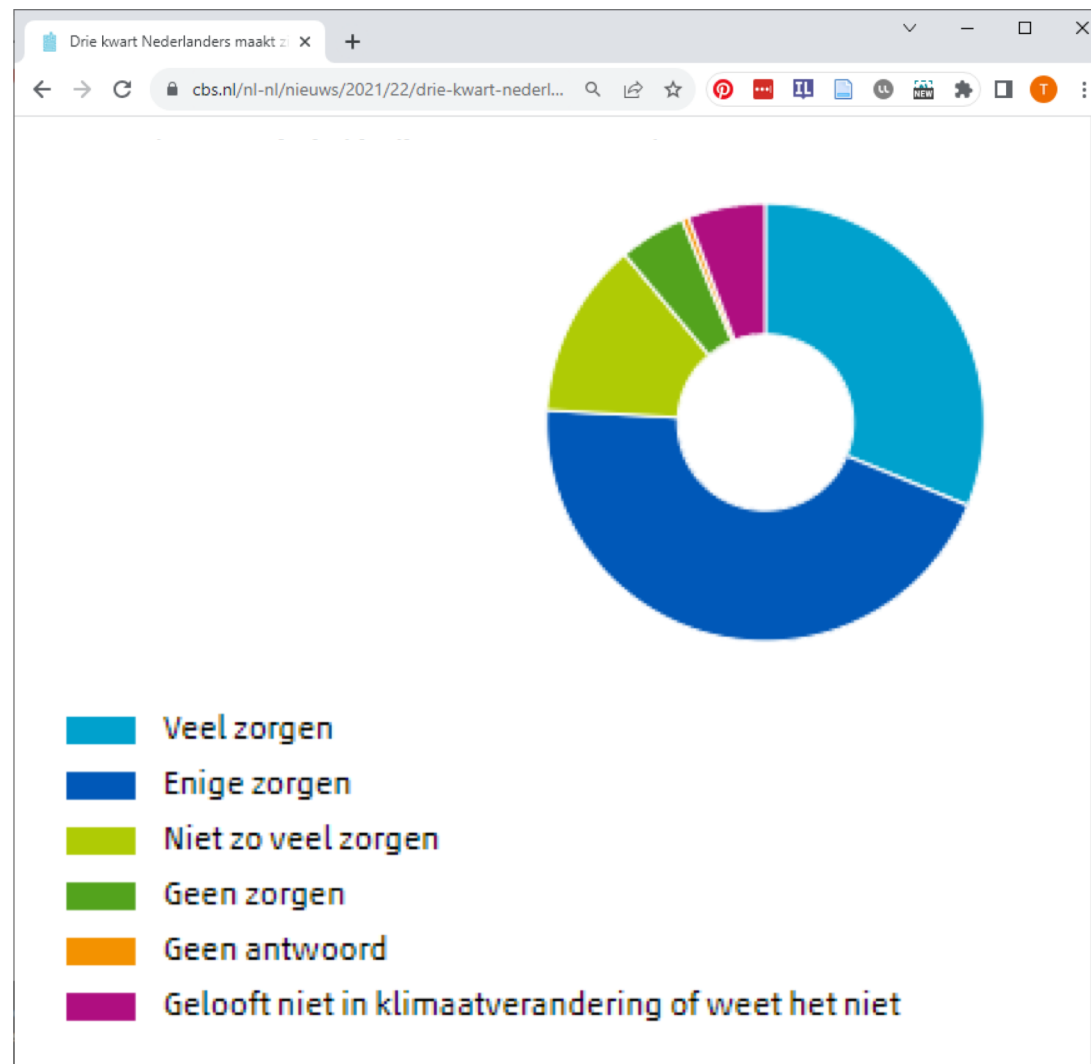
< Home

Drie kwart Nederlanders maakt zich zorgen over gevolgen klimaatverandering

4-6-2021 00:00



© Nikki van Toorn (CBS)



Grootste Klimaatmars in Nederland

slowfood.nl/grootste-klimaatmars-in-nederland-ooit/

SLOW FOOD

Wij zijn | Wij doen | Professionals | Webshop | Nieuws | Gemeenschappen | Support ons

GROOTSTE KLIMAATMARS IN NEDERLAND OOI

mrt 19, 2019



De Klimaatmars was groot, grote

milieudefensie.nl/actueel/de-klimaatmars-was-groot-groter-grootst

milieudefensie Campagnes Doe mee Actueel Over ons Contact

Doneer Word lid

» Actueel

De Klimaatmars was groot, groter, grootst

DELEN

Natte sokken en doorweekte spandoeken. Kippenvel en klappertanden. 40.000 mensen hebben regen en wind getrotseerd voor een eerlijk klimaatbeleid. Wat een helden! Benieuwd naar onze aftermovie?

Gepubliceerd 11 maart 2019

Dit nieuwsbericht hoort bij de campagne [Eerlijk Klimaatkoord](#)

Vleesvervangers



Repair Cafés



Tweedehands Kledingketting

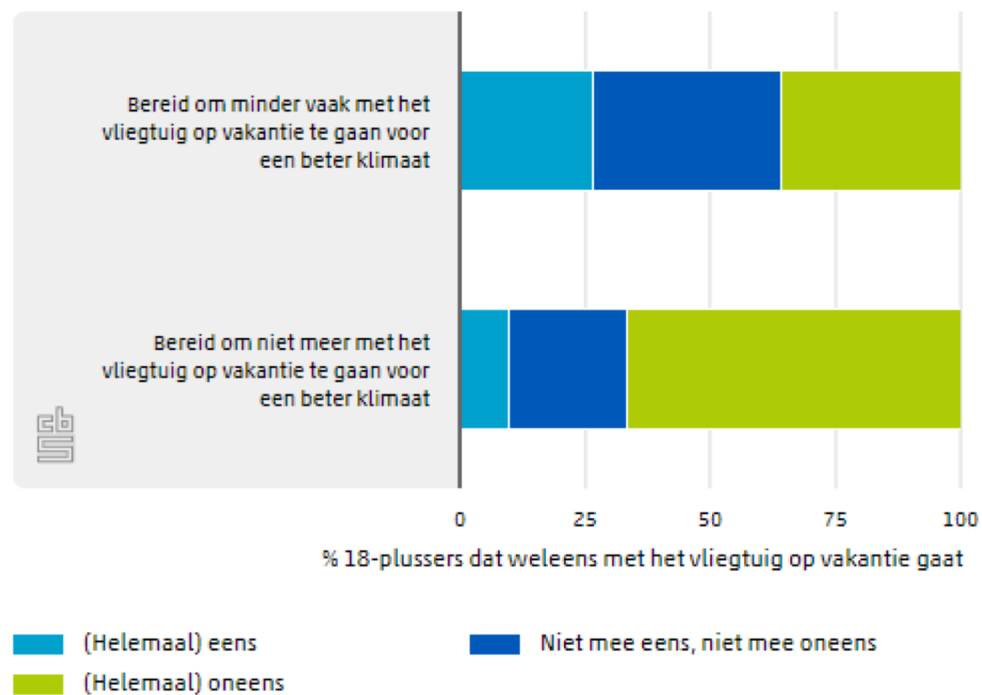


Klimaatdemonstraties

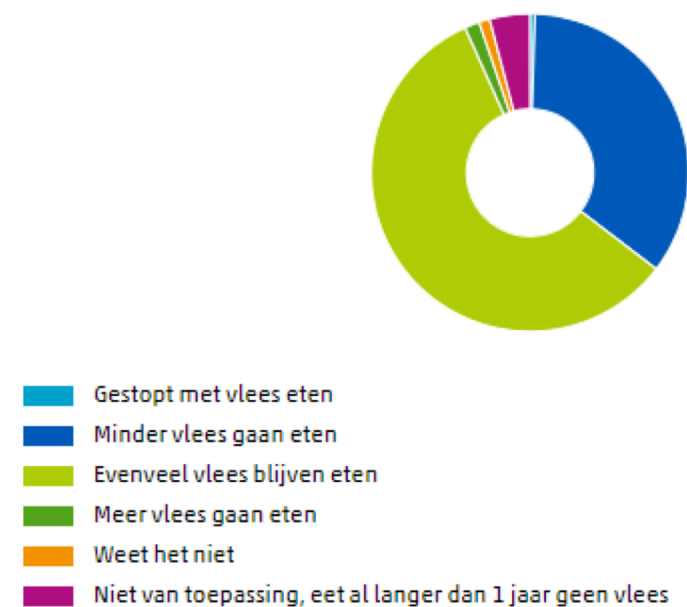




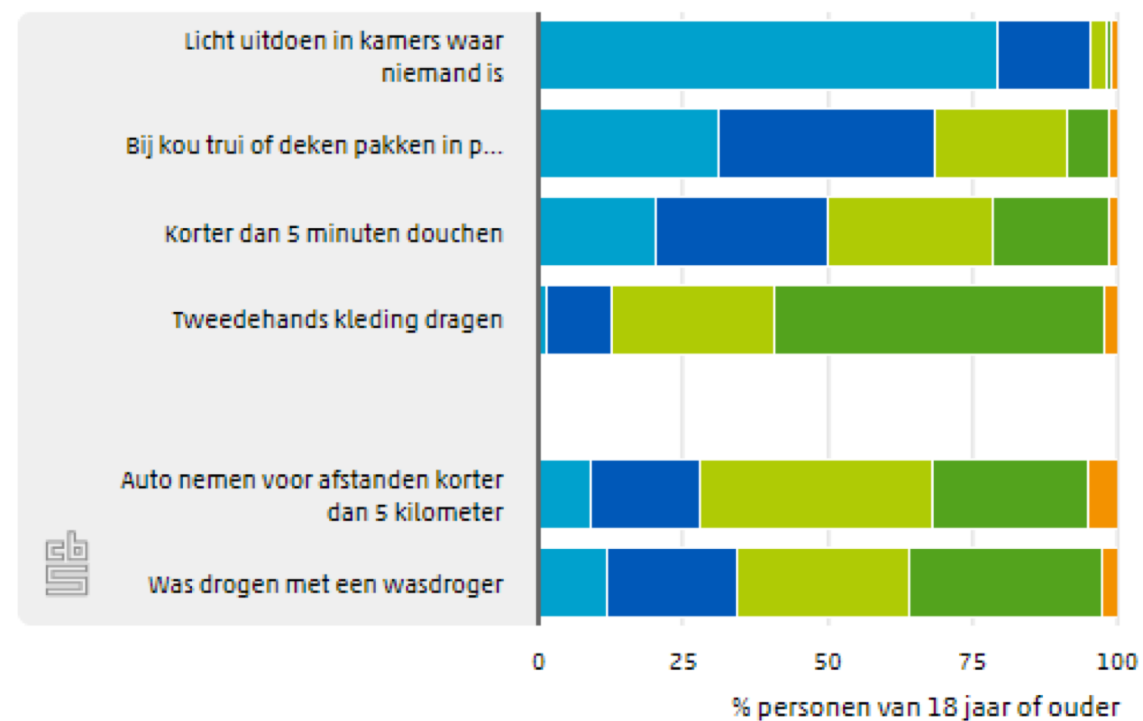
Studies en
beroepen over
duurzaamheid



6.1.2 Ontwikkeling in vleesconsumptie in de afgelopen 12 maanden, 2020



7.1.1 Milieu(on)vriendelijk gedrag in het dagelijks leven, 2020



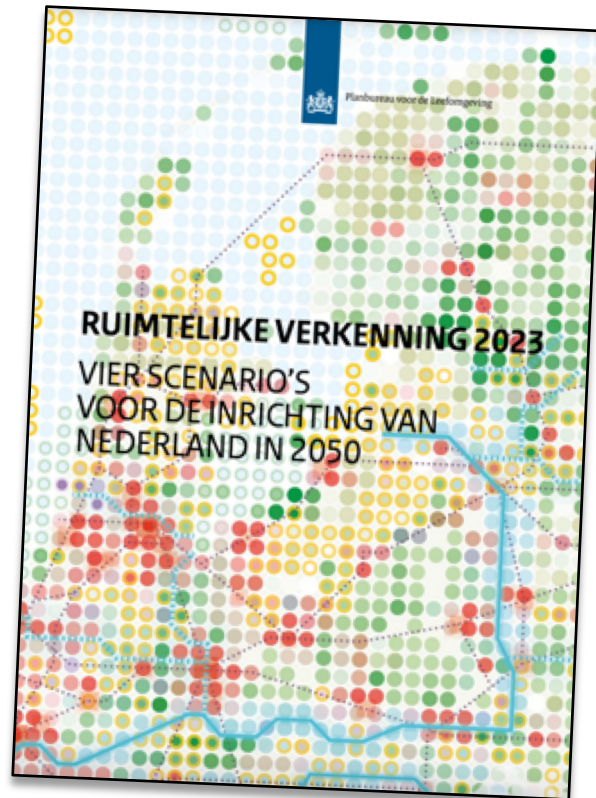
Altijd Vaak Af en toe
Nooit Geen antwoord

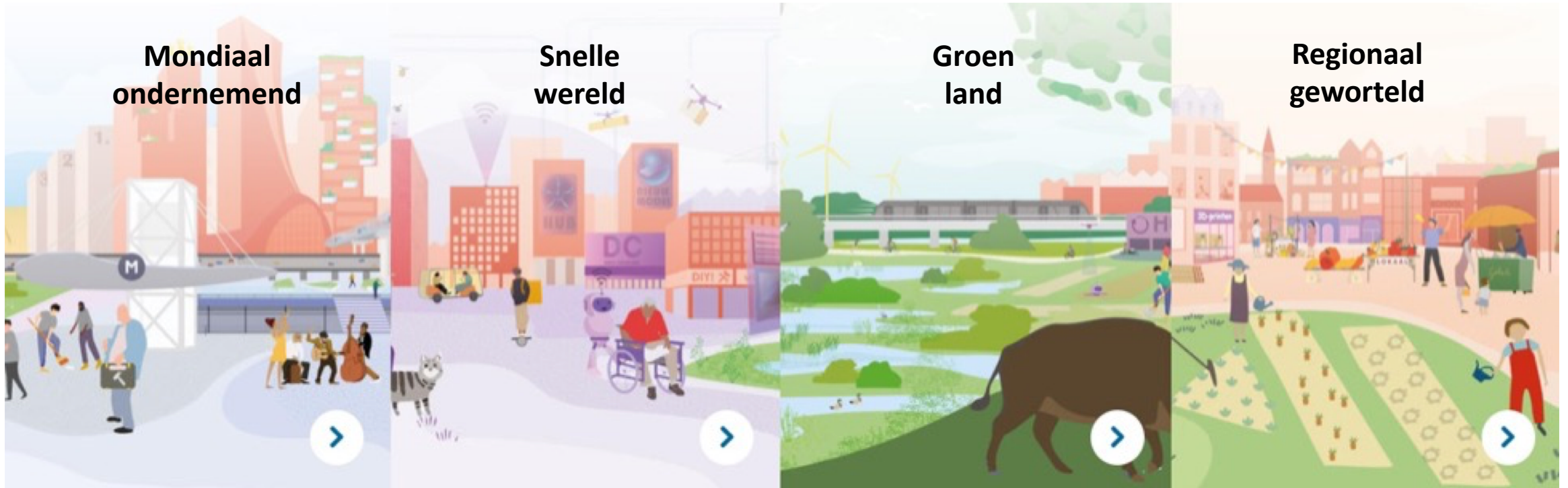
Werkvorm

“Dagboek van de toekomst”

Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)

- Geeft advies aan planologen
- Heeft rapport uitgebracht met vier scenario's





De samenleving wordt steeds individualistischer: mensen willen vooral onafhankelijk zijn en zelf keuzes maken. De economie wordt steeds meer gekenmerkt door het marktdenken: Grote bedrijven nemen het voortouw en krijgen veel ruimte van de overheid om zoveel mogelijk winst te maken. De overheid stelt minder regels.

Mensen hebben steeds meer online contact met elkaar, en leven steeds meer in 'bubbels' van mensen met dezelfde leefstijl. Er is weinig contact tussen deze bubbels. Mensen vinden keuzevrijheid en flexibiliteit belangrijk.

Mensen voelen steeds meer waardering voor natuur, en stellen ecologie boven consumptie. Mensen gaan zelf meer aan verduurzaming doen, en sporen de overheid aan om de leiding te nemen om te komen tot vergroening.

Mensen vinden kleinschaligheid steeds belangrijker. Ze zijn trots op hun buurt en dorp, en het landschap in de omgeving, en voelen zich onderling verbonden. Bewoners nemen samen het initiatief om hun eigen omgeving te verbeteren.

Opdracht

Deze les:

- Jullie krijgen per groepje één scenario.
- Schrijf een dagboekverhaal van één dag uit je leven in het jaar 2050, volgens het toebedeelde scenario.
 - Wat doe je precies?
 - Hoe ervaar je dat?
- Als je klaar bent, lever je dagboekverhaal in.

Volgende les:

- Verhalen uitwisselen en nabespreking

Uitwisselen

Lees het verhaal van een ander groepje.

Schrijf op wat je het grootste **verschil** vindt met jullie verhaal

Nabespreking

Welk scenario spreekt je het meest aan?
Leg uit waarom

Zie je nu al ontwikkelingen
in de richting van het
wenselijke scenario?

Hoe kun je zelf bijdragen aan het
realiseren van het wenselijke scenario?

Door zelf iets aan te pakken?
Door een actie op te zetten?
Door te stemmen?



De samenleving wordt steeds individualistischer: mensen willen vooral onafhankelijk zijn en zelf keuzes maken. De economie wordt steeds meer gekenmerkt door het marktdenken: Grote bedrijven nemen het voortouw en krijgen veel ruimte van de overheid om zoveel mogelijk winst te maken. De overheid stelt minder regels.

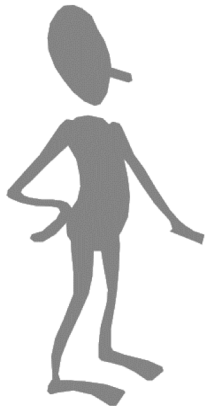
Mensen hebben steeds meer online contact met elkaar, en leven steeds meer in 'bubbels' van mensen met dezelfde leefstijl. Er is weinig contact tussen deze bubbels. Mensen vinden keuzevrijheid en flexibiliteit belangrijk.

Mensen voelen steeds meer waardering voor natuur, en stellen ecologie boven consumptie. Mensen gaan zelf meer aan verduurzaming doen, en sporen de overheid aan om de leiding te nemen om te komen tot vergroening.

Mensen vinden kleinschaligheid steeds belangrijker. Ze zijn trots op hun buurt en dorp, en het landschap in de omgeving, en voelen zich onderling verbonden. Bewoners nemen samen het initiatief om hun eigen omgeving te verbeteren.

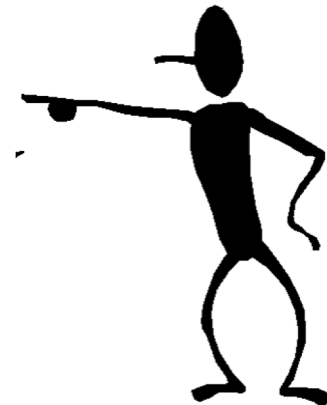
Twee aanpakken

1. **Wijs** iedere groep toe aan een scenario
2. Leerlingen maken een tekening
3. Bespreek de **verschillen**
4. Welk scenario heeft je voorkeur?



Focus op analyseren

1. Laat groepen een voorkeursscenario **kiezen**
2. Leerlingen maken een tekening
3. Bespreek de **overeenkomsten**
4. Welke ontwikkelingen zie je nu al in deze richting?



Focus op dromen

